

Anadolu Üniversitesi Akademik Personelinin Bireysel Emeklilik Sistemine Bakışı

Duygu TUNALI

Anadolu Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Eskişehir.

Email: dcoskun@anadolu.edu.tr

ÖZET: Sosyal güvenlik, kişilere çeşitli mesleki, fizyolojik ve sosyo-ekonomik riskler karşısında gelir garantisi ve sağlık hizmetleri sağlayan kurum ve kurumlar topluluğudur. Bir ülkedeki sosyal güvenlik sisteminin yapısı, o ülkenin ekonomik ve sosyal koşulları ile doğrudan ilişkilidir. Bireysel emeklilik de, bireylerin düzenli olarak tasarruflarda bulunmaları, birikim yapmaları ve emeklilikte ek gelir elde etmeleri üzerine kurulmuş bir özel emeklilik sistemidir. Devlet katkısı teşviki gibi yeni düzenlemelerle değişen ve gelişen sistem, uzun vadeli fonların ülke ekonomisine kazandırılması ve iç tasarruf oranlarının artırılması bakımından önem arz etmektedir. Çalışmada Anadolu Üniversitesi akademik personelinin bireysel emeklilik sistemine bakışı değerlendirilmiştir. Bu amaçla İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde görev yapan akademik personele bireysel emeklilik sisteminin değerlendirmesiyle ilgili anket dağıtılmıştır. Elde edilen veriler çoklu uygunluk analizi ile incelenmiş ve ilişkili değişken ve düzeyleri yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Güvenlik Sistemi, Bireysel Emeklilik Sistemi, Çoklu Uygunluk Analizi

JEL Kodu: J32, C19

Perspective of the Anadolu University Academic Staff to Private Pension System

ABSTRACT: Social security is a collection of institutions that provides people income guarantee and health care across to various professional, psychological and socio-economic risks. The structure of the social security system in a country that is directly related to the economic and social conditions in the country. Private retirement is a private pension system based on for individuals to save regularly, making savings and to generate additional income in retirement. The system changing and evolving with new regulations such as state contribution encouragement, is important in terms of gaining the long-term funds to the country's economy and increasing the domestic savings rate. It has been examined in the study the perspective of the academic staff of the Anadolu University to the private pension system. For this purpose a questionnaire is distributed to the academic staff of Faculty of Economics and Administrative Sciences. The obtained data is evaluated with the multiple correspondence analysis and correlated variables and their levels are interpreted.

Keywords: Social Security System, Private Pension System, Multiple Correspondence Analysis

JEL Code: J32, C19

1.Giriş

Sosyal güvenlik; bireylere, gelirleri ne olursa olsun; iş kazası, hastalık, ölüm ve işsizlik gibi riskler karşısında gelir ve sağlık güvencesi sağlama görevini yerine getiren uygulamalar topluluğudur (<http://www.isvesosyalguvenlik.com/sosyal-guvenlik-ne-demektir/>). Bir ülkedeki vatandaşların sağlık ve geleceğini güvence altına almak için yapılan düzenlemeler bütünü olarak nitelendirilen sosyal güvenlik, kişileri risklere karşı korumayı ve risklerin zararlarını telafi etmeyi amaçlar. Gelişen ve değişen yaşam koşullarının da etkisiyle sosyal güvenlik sistemleri tasarrufun önem kazandığı yeni sistem arayışlarına girmiş ve sosyal sigortalara ek olarak yeni tamamlayıcı özel sigortalara olan ihtiyacı doğurmuştur. Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu sosyal güvenlik reformunun bir parçası olarak TBMM tarafından 28 Mart 2001 tarihinde kabul edilmiş ve 7 Ekim 2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yapılan mevzuat çalışmaları ile idari ve hukuki çerçeve çizilerek 27 Ekim 2003 tarihinde bireysel emeklilik sisteminin başlamasıyla birlikte emeklilik şirketleri faaliyete geçmiştir. 29 Haziran 2012 tarih ve 28338 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde

Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile vergi matrahından indirim yolu ile kullanılan vergi avantajı uygulaması kaldırılarak devlet katkısı sistemine geçilmiştir (<http://www.egm.org.tr/?sid=70>).

Bireysel Emeklilik Sistemi, sosyal güvenlik sistemini tamamlayıcı nitelikte olup, bireylerin gönüllü katılımı esasına dayanan özel bir emeklilik sistemidir. Bu sistemle kişilerin çalışma dönemindeki tasarruflarının emeklilik dönemindeki yaşam koşullarını iyileştirmesi ve emeklilik fonlarının ekonomiye uzun dönemde kaynak sağlaması amaçlanmaktadır (Can,2010: 140). Bireylerin gelir elde ettikleri dönemdeki düzenli tasarruflarının, yatırımlarla değerlendirilerek emeklilikte gelir elde etmeleri amaçlanmaktadır.

Literatür incelendiğinde bireysel emeklilikle ilgili yapılan çok sayıda çalışmaya rastlanmaktadır. Bunlar arasından akademisyenlerle yapılan ve değişkenler arasında ilişkilerin çeşitli istatistiksel analiz teknikleriyle incelendiği çalışmalardan bazıları şu şekildedir.

Saraçlı ve Şıklar (2005); çalışmalarında Afyon Kocatepe Üniversitesi Ahmet Necdet Sezer kampüsünde görev yapmakta olan akademisyenlerin bireysel emeklilik şirketlerinin tercihinde etkili olan faktörleri konjoint analizi ile incelemiştir. Sönmez (2012), çalışmasında kişilerin bireysel emeklilik sistemine girerken göz önünde bulundukları kriterlerin önem sırasının belirlenmesi amacıyla Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesindeki akademisyenlerin bireysel emeklilik sistemine girişte önem verdikleri değişkenleri ve düzeylerini belirlemek için bir anket çalışması yapmış ve Analitik Hiyerarşi Süreci ile değerlendirilmiştir. Özer ve Çınar (2012), bir vakıf üniversitesinde çalışan öğretim üyelerinin bireysel emeklilik sistemine bakışını inceledikleri çalışmalarında, anket uygulayarak elde ettikleri verilerle yaş, cinsiyet, çalışılan yıl, gelir düzeyi gibi değişkenler ile bireysel emeklilik sistemine bakış açısı arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermişlerdir.

2. Uygunluk Analizi

Çok değişkenli betimleyici istatistiksel tekniklerinden biri olan uygunluk analizi, kontenjans tablosu durumuna getirilmiş verilerin satır ve sütunlarının birlikte değişimlerini grafiksel olarak göstermeyi amaçlar (Çoşkun, 2007:3). Kontenjans tablosundaki değişken sayısına bağlı olarak basit ve çoklu uygunluk analizi olmak üzere iki başlıkta incelenir. İki kategorik değişkenin düzeyleri arasındaki ilişkileri belirlemek için basit uygunluk analizi, üç veya daha çok kategorik değişkenden oluşan kontenjans tablolarının analizi için çoklu uygunluk analizi kullanılır. Çoklu uygunluk analizi, basit uygunluk analizinin çok değişkenli genişletilmesidir ve yaygın biçimde homogeneity analizi olarak da kullanılmaktadır (Kaciak and Louviere, 1990: 457).

Uygunluk analizi, verilerin geldiği dağılım hakkında herhangi bir varsayımda bulunmaz. Analizde ki-kare istatistiği yerine bununla ilişkili olan inertia (hareketsizlik) değeri kullanılır. Inertia değeri, ki-kare değerinin gözlenen genel toplam frekans değerine oranlanması ile elde edilir (Clausen, 1988: 15). Toplam inertia, verideki değişkenliğin kaba bir ölçüsüdür. Bu değer düşük olduğunda, veride değişkenliğin az olduğu anlaşılır. Temelde boyut indirgemeyi amaçlayan bu analizde satır ve sütun değişken düzeylerini belirten tüm noktalara en yakın düzlem aranır (Blasius and Greenacre, 1994: 24). Uygunluk analizinde, değişken düzeylerinin grafiksel gösterimdeki konumlarının belirlenebilmesi için koordinat değerlerinin hesaplanması gerekir. Bu temel koordinatlar tekil değer ayrışımı tekniğinin kullanılmasıyla bulunmaktadır (Hoffman and Franke, 1986: 216). Ayrıca tekil değer ayrışması sonucunda elde edilen özdeğerler her bir boyutun toplam hareketsizliğin ne kadarını açıkladığını belirtmektedir.

3. Uygulama

3.1. Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmada 2015–2016 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde görev yapan akademisyenlerin bireysel emeklilik sistemine bakışı incelenmiştir. Bu amaçla akademisyenlere Korkmaz ve diğerleri (2007) tarafından geliştirilen “Bireysel Emeklilik Sistemine Bakış Açısını Değerlendirme Anket Formu” uygulanmış ve 84 geçerli anketten elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir. Araştırmada toplanan veriler SPSS 22 paket programı kullanılarak incelenmiş ve tanımlayıcı istatistikler değerlendirilip, çoklu uygunluk analizi uygulanarak sonuçlar yorumlanmıştır.

3.1. Analiz ve Bulgular

Çalışma kapsamında 2015–2016 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde görev yapan 84 akademisyenle ilgili demografik bilgiler Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Akademisyenlerle ilgili özet demografik bilgiler

Değişken	Kategori	N	%
Cinsiyet	Kadın	41	48,8
	Erkek	43	51,2
Yaş	18-24	2	2,4
	25-34	25	29,8
	35-44	27	32,1
	45-54	23	27,4
	55 ve üzeri	7	8,3
Medeni Durum	Evli	57	67,9
	Bekâr	27	32,1
Akademik Unvan	Araştırma Görevlisi	24	28,6
	Öğretim Görevlisi	3	3,6
	Yard.Doç.Dr.	23	27,4
	Doç.Dr.	18	21,4
	Prof.Dr.	16	19,0

Çalışmada kullanılan ankete ilişkin hesaplanan Cronbach's alfa değeri 0,75 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar ölçeklerin yeterince güvenilir olduğunu göstermiştir (Özdamar, 1999: 522). Çoklu uygunluk analizine geçmeden önce çalışma kapsamında yorumlanacak değişkenlere ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 2'de verilmiştir. Bu tablo incelendiğinde özel bir emeklilik sigortası yaptıranların oranının yaklaşık yarı yarıya olduğu; bağlı bulunulan sosyal güvenlik kurumunun ihtiyaçlara karşılık verdiğini düşünenlerin daha çok olduğu ve emeklilik dönemindeki asgari aylık gelir tutarı için akademisyenlerin çoğunluğunun 4.000-6.000 TL olması gerektiğini düşündüğü söylenebilir. Ayrıca büyük bir çoğunluğun, kesilen toplam sosyal güvenlik primlerinin nakit olarak alınabilme imkanı olsa, toplanan tutarı alıp Sosyal Güvenlik Sisteminizden vazgeçme seçeneğine olumsuz baktığını, diğer bir anlamda Sosyal Güvenlik Sisteminden ayrılmayı düşünmediği yorumu yapılabilir. Çalışmaya katılanların %35,7'sinin, aylık gelirin % 10-15 oranında emeklilik sigortası primi için kesilmesini uygun bulduğu ve %33,3 oranında 65-60 yaş, %32,1 oranında 55-60 yaş aralığının emeklilik yaşı olması gerektiğini düşündüğü sonucu çıkarılabilir. Çalışmada bireysel emeklilik hakkında hiç duymadım ya da hiçbir bilgim yok seçeneklerini işaretleyen bir akademisyen yoktur; büyük çoğunluk yeterli derecede bilgisi olduğunu belirtmiştir. Bireysel emeklilikle ilgili yeterince tanıtım yapıldığı ve yapılmadığını düşünenlerin oranı neredeyse aynıdır. Birikimlerin yönlendirilmesiyle ilgili olarak %78,6 oranında bir çoğunluğun birikimlerini kendisinin değerlendirdiği, profesyonel yardımı tercih etmediği söylenebilir.

Uygulamada ilk olarak özel bir hayat/emeklilik sigortasına sahip olma, bağlı bulunulan sosyal güvenlik kurumunun ihtiyaçlara karşılık vermesine olan inanç ve akademik unvan değişkenlerinin düzeyleri arasındaki ilişkiler çoklu uygunluk analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda; gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun ölçüsünü veren özdeğerler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 2. Ankette Yer Alan Sorulara İlişkin Frekans Ve Yüzde Değerleri

		n	%
Özel bir emeklilik sigortanız var mı?	Evet	38	45,2
	Hayır	46	54,8
Bağlı bulunduğunuz sosyal güvenlik kurumunun ihtiyaçlarınıza karşılık verdiğiğine inanıyor musunuz?	İnanmıyorum	32	38,1
	Kesin bir fikrim yok	11	13,1
	İnanıyorum	42	48,8
Emeklilik döneminde refah düzeyini muhafaza etmek üzere elde edilmesi gereken asgari aylık gelir tutarı nedir (TLbugünkü değeri ile)?	4.000'den az	12	14,3
	4.000-6.000	45	53,6
	6.000-8.000	15	17,9
	8.000-10.000	9	10,7
	10.000 ve üzeri	3	3,6
Eğer bugün, şu ana kadar kesilen Sosyal Güvenlik primlerinizi nakit olarak alabilme imkanınız olsaydı, toplanan tutarı alıp Sosyal Güvenlik Sisteminizden vazgeçer miydiniz?	Evet	7	8,3
	Hayır	62	73,8
	Kararsızım	15	17,9
Size göre çalışan bir kişinin aylık gelirinin % kaç emeklilik sigortası primi için kesilmelidir / ödenmelidir?	%1-5	10	11,9
	%5-10	25	29,8
	%10-15	30	35,7
	%15-20	14	16,7
	%20-25	5	6
Sizce emeklilik yaşı ne olmalıdır?	70-65	20	23,8
	65-60	28	33,3
	60-55	27	32,1
	55 ve altı	9	10,7
Bireysel Emeklilik Sistemi hakkında bilgi sahibi misiniz?	Biraz bilgim var	37	44,0
	Yeterli bilgim var	47	56,0
Bireysel Emeklilik Sisteminin yeterince tanıtımının yapıldığını düşünüyor musunuz?	Kesinlikle düşünmüyorum	5	6
	Düşünmüyorum	35	41,7
	Fikrim yok	2	2,4
	Düşünüyorum	35	41,7
	Kesinlikle düşünüyorum	7	8,3
Birikimlerinizi kendinizin mi yoksa profesyonellerin mi yönlendirmesini tercih edersiniz?	Kendim	66	78,6
	Profesyonel kişi ve kurum	18	21,4

Tablo 3. Özdeğerler

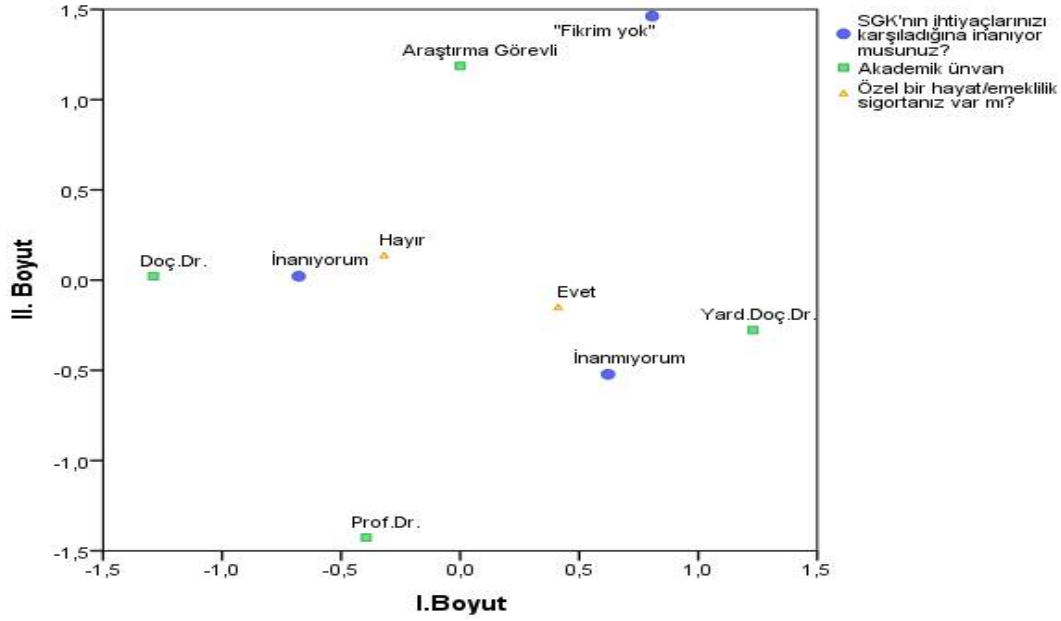
Boyut	Özdeğer
1	4,83
2	4,44

2x3x4 çok boyutlu tablonun analizi sonucunda, korelasyon katsayılarının kareleri alınarak hesaplanan, her bir değişkenin ayrışım ölçüleri Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Değişkenlerin Ayrışım Ölçüleri

Değişken	Boyut	
	1	2
Özel sigorta	0.132	0.02
SGK'ya inanç	0.457	0.384
Akademik Ünvan	0.800	0.811

Tablo 4 incelendiğinde her üç değişkeninde birinci boyutun açıklanmasında daha fazla katkıda bulunduğu görülmektedir. Analiz sonucunda elde edilen grafiksel gösterim Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1. Özel Sigorta, SGK’ya İnanç ve Akademik Ünvan Değişkenleri İçin Çoklu Uygunluk Analizi Gösterimi

Şekil 1 incelendiğinde, bağlı bulunulan sosyal güvenlik kurumunun ihtiyaçlarına karşılık verebildiğine inananların daha çok doçentler olduğu ve bireysel emeklilik yaptırmadıkları; bağlı bulunulan sosyal güvenlik kurumunun ihtiyaçlarına karşılık verebildiğine inanmayanların ise bireysel emeklilik yaptırdıkları ve daha çok yardımcı doçentler olduğu görülmektedir. Ayrıca; akademik hayata yeni başlayan araştırma görevlilerinin sosyal güvenlik kurumunun ihtiyaçları karşılaması konusunda fikirleri olmadığı söylenebilir. Profesörlerin diğer değişkenlerle bir ilişkisi bulunamamıştır ve sayıları çok az olan öğretim görevlileri kayıp veri olarak değerlendirilmiştir.

İkinci olarak; emeklilik döneminde refah düzeyini muhafaza etmek üzere elde edilmesi gereken asgari aylık gelir tutarı, şu ana kadar kesilen Sosyal Güvenlik primlerini nakit olarak alabilme imkânı verildiğinde toplanan tutarı alıp Sosyal Güvenlik Sisteminizden vazgeçme ve yaş değişkenlerinin düzeyleri arasındaki ilişkiler çoklu uygunluk analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda; gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun ölçüsünü veren özdeğerler Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Özdeğerler

Boyut	Özdeğer
1	7,02
2	5,98

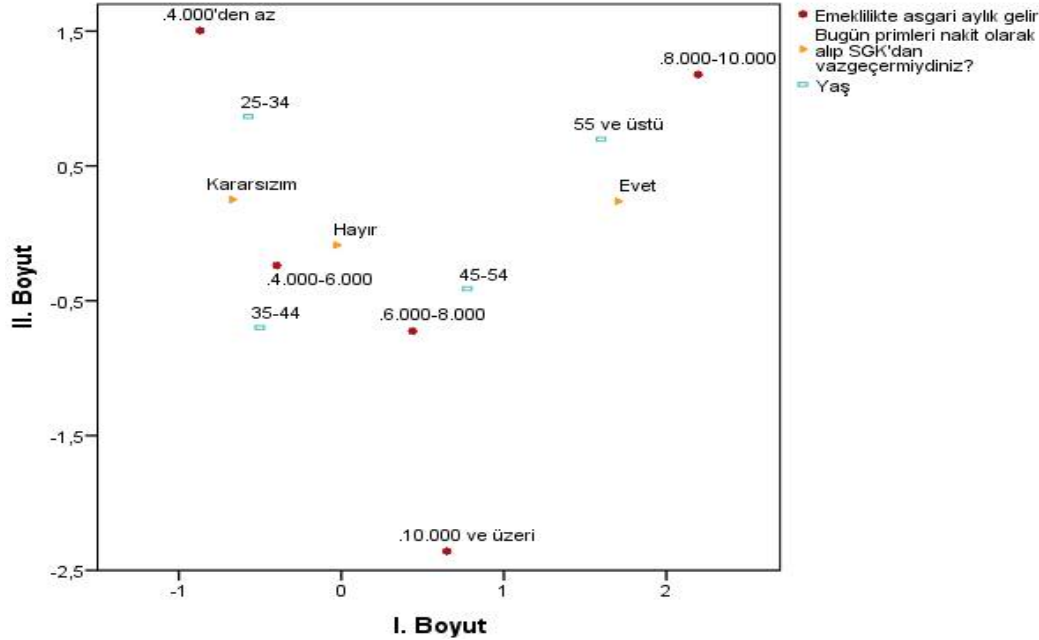
5x3x4 çok boyutlu tablonun analizi sonucunda, korelasyon katsayılarının kareleri alınarak hesaplanan, her bir değişkenin ayrışım ölçüleri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Değişkenlerin Ayrışım Ölçüleri

Değişken	Boyut	
	1	2
Emeklilikte asgari aylık gelir	0.759	0.794
SGK'dan vazgeçer miydiniz?	0.323	0.022
Yaş	0.564	0.586

Tablo 6 incelendiğinde emeklilik döneminde refah düzeyini muhafaza etmek üzere elde edilmesi gereken asgari aylık gelir tutarı ve yaş değişkenlerinin ikinci boyutun, eğer bugün şu ana kadar kesilen Sosyal Güvenlik primlerinizi nakit olarak alabilme imkânınız olsaydı toplanan tutarı alıp Sosyal Güvenlik Sisteminizden vazgeçer miydiniz değişkeninin ise birinci boyutun açıklanmasında daha fazla katkıda bulunduğu görülmektedir. Analiz sonucunda elde edilen grafiksel gösterim Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2. Emeklilikte Asgari Aylık Gelir, SGK'dan Vazgeçme ve Yaş Değişkenleri İçin Çoklu Uygunluk Analizi Gösterimi

Şekil 2 incelendiğinde, emeklilik döneminde refah düzeyini muhafaza etmek üzere elde edilmesi gereken asgari aylık gelir tutarının 4.000TL ile 8.000TL arasında olması gerektiğini düşünen 35 ile 54 yaş arasındaki akademisyenlerin, eğer bugün şu ana kadar kesilen Sosyal Güvenlik primlerini nakit olarak alabilme imkanı olsaydı toplanan tutarı alıp Sosyal Güvenlik Sisteminizden vazgeçme seçeneğine olumsuz yanıt verdikleri; emeklilik döneminde refah düzeyini muhafaza etmek üzere elde edilmesi gereken asgari aylık gelir tutarının 8.000TL-10.000TL arasında olması gerektiğini düşünen 55 yaş ve üstü akademisyenlerin ise eğer bugün şu ana kadar kesilen Sosyal Güvenlik primlerini nakit olarak alabilme imkanı olsaydı toplanan tutarı alıp Sosyal Güvenlik Sisteminizden vazgeçme seçeneğine olumlu yanıt verdikleri görülmektedir. Emeklilik döneminde gereken asgari aylık gelir tutarının 4.000TL’den az olması gerektiğini düşünen 25-34 yaş arası genç akademisyenlerin kesilen Sosyal Güvenlik primlerini nakit olarak alabilme imkanı olsaydı toplanan tutarı alıp Sosyal Güvenlik Sisteminizden vazgeçme seçeneği hakkında kararsız kaldıkları söylenebilir.

4. Sonuç

Çalışmada Anadolu Üniversitesi akademik personelinin bireysel emeklilik sistemine bakışı değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde görev yapan akademik personelden elde edilen veriler analiz edilerek yorumlanmıştır.

Anketi yanıtlayan akademisyenlerden %45,2'sinin özel emeklilik sigortası yaptırdığı ve tümünün bireysel emeklilikle ilgili biraz ya da yeterli düzeyde bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Son ana kadar kesilen sosyal güvenlik primlerinin toplamını alıp sosyal güvenlik sisteminden çıkma tercihinin sunulması durumunda %73,8'lik büyük bir kısmın bunu kabul etmeyerek sosyal güvenlik sisteminde kalmayı sürdürmek istediği; ayrıca çalışmaya katılan akademisyenlerin yaklaşık yarısının (%49) bağlı bulunduğu sosyal güvenlik kurumunun ihtiyaçlarına karşılık verdiğini düşündüğü tespit edilmiştir. Emeklilik yaşı için en çok 55-60 ve 60-65 yaş aralığının uygun olduğu ve emeklilikteki asgari aylık gelir tutarı için çoğunluğun 4.000-6.000TL olması gerektiğini düşündüğü belirlenmiştir. Çalışmaya katılanların %79'u birikimlerinin yönlendirilmesinde profesyonel kişi ya da kurumları tercih etmeyip kendileri yönlendirmeyi tercih ettiklerini belirtmiştir.

Çoklu uygunluk analizleri sonucunda; sosyal güvenlik kurumlarının ihtiyaçlarına karşılık verebildiğine inananların daha çok doçentler olduğu ve bireysel emeklilik yaptırmadıkları; bağlı oldukları sosyal güvenlik kurumunun ihtiyaçlarına karşılık verebildiğine inanmayanların ise bireysel emeklilik yaptırdıkları ve yardımcı doçent oldukları belirlenmiştir. Araştırma görevlilerinin ise bu konuda kesin bir fikre sahip olmadıkları ve profesörlerin diğer değişkenlerle ilişkisinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre mesleğe yeni başlayan araştırma görevlilerinin ekonomik olarak tasarruf yapma konusundaki kararsızlıklarının yerini, gelir düzeyi ve kadro derecesi arttıkça bireysel emeklilik yaptırma eğiliminin artacağı görüşün alacağı söylenebilir. Bireysel emeklilik sisteminin son dönemlerdeki gelişimi de göz önünde bulundurularak, zaman içinde yapılan bilgilendirme ve tanıtımlar sayesinde genç akademisyenlerin bireysel emeklilik yaptırma konusunda daha istekli oldukları, ileriki yaşlardaki akademisyenlerin ise bu konuyla çok ilgili olmadıkları düşünülebilir.

Emeklilikteki asgari aylık gelir tutarının 8.000-10.000TL arasında olması gerektiğini düşünen, 55 ve üzeri yaştaki akademisyenlerin şimdiye kadar kesilen sosyal güvenlik primlerinin toplamını alıp sosyal güvenlik sisteminden çıkma konusunda istekli olduğu belirlenmiştir. 35-54 yaş aralığındaki, emeklilikteki gelirinin en az 4.000-8.000 arasında olması gerektiğini düşünenlerin ise toplam primleri alıp sistemden ayrılma konusunda olumsuz düşündüğü; yani sosyal güvenlik sisteminden çıkmak istemedikleri saptanmıştır. Emeklilik gelirinin 4.000TL'den az olabileceğini düşünen 25-34 yaş arası genç akademisyenler sistemden ayrılma konusunda yine kararsız kalmışlardır.

Elde edilen bulgularla, daha sonra yapılabilecek bu ve benzeri konulardaki araştırmalar için bir pilot inceleme niteliğinde değerlendirilebilecek bu çalışma, akademisyen sayısının artırılmasıyla kapsamı genişletilerek sürdürülebilir.

Kaynaklar

- Blasius, J., Greenacre, M. (1994). *Correspondence Analysis in the Social Sciences*. Academic Pres.
- Can, Y. (2010). *Bireysel Emekliliğin Türkiye'deki Durumu ve Gelişimi*. Ekonomi Bilimleri Dergisi, 2(2), 139-146.
- Clausen, S.E. (1988). *Applied Correspondence Analysis*. Sage Publications Inc.
- Çoşkun, D. (2007). *Kredi Kartı Kullanımında Etkili Olan Faktörlerin Çoklu Uygunluk Analizi İle İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Hoffman, D.L., Franke, G.R. (1986). *Correspondence Analysis: Graphical Representation of Categorical Data in Marketing Research*. Journal of Marketing Research, 23(3), 213-227.
- Kaciak, E., Louviere, J. (1990). *Multiple Correspondence Analysis of Multiple Choice Experiment Data*. Journal of Marketing Research, 27, 455-465.
- Korkmaz, E., Akgeyik, T., Yılmaz, B.E., Oktayer, N., Susam, N., Şeker, M. (2007). *Sosyal Güvenlikte Yeni Yaklaşım: Bireysel Emeklilik*. İstanbul Ticaret Odası, Yayın No:2006-21, İstanbul.
- Özdamar, K. (1999). *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi-1*. (2. Baskı). Ankara: Nisan Kitabevi.
- Özer, Ö., Çınar, E. (2012). *Bir Vakıf Üniversitesi Akademik Personelinin Bireysel Emeklilik Sistemine Bakış Açısının Değerlendirilmesi*. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(19), 75-88.
- Saraçlı, S., Şıklar, E. (2005). *Bireysel Emeklilik Şirketlerinin Tercihinde Etkili Olan Faktörlerin Konjoint Analizi ile İncelenmesi*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5(2), 1-12.

Sönmez, H. (2012). *Determination of the Criteria Preferred in Entering Private Pension System by Analytical Hierarchy Process*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 12(3), 83-92.
<http://www.egm.org.tr/?sid=70>_(Erişim Tarihi: 23.05.2016)
<http://www.isvesosyalguvenlik.com/sosyal-guvenlik-ne-demektir/>_(Erişim Tarihi: 25.05.2016)